

กลุ่มงานระเบียนฯ รับ สำนักงานประชุม
รับที่ ๓๗๑ / ๒๕๕๒
วันที่ ๑๑ / ก.พ. / ๕๒ เวลา ๑๕.๕๐ น.
ส่งกลุ่มงาน.พ.ร.ม. ๒๒๕๒๒ ดำเนินการ

ที่ ศร ๐๐๐๕.๕/ ๗๐๐

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๒๕๕๑/๐๕๕๒
วันที่ ๕ ก.พ. ๕๒
เวลา ๑๒.๓๕ น.

ศาลรัฐธรรมนูญ

ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

ก) กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ดว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ มีการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก หรือไม่

เรียน เลขาธิการสำนักงานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒

ตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ดว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓ มีการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก หรือไม่ นั้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำวินิจฉัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานระเบียนฯ
รับที่ ๒๓๓๐ / ๒๕๕๒
วันที่ ๑๗ / ก.พ. / ๕๒ เวลา ๑๒.๐๐ น.

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๕

รับที่ ๒๖๑ / ๒๕๕๒

วันที่ ๑๑ / ก.พ. / ๕๒ เวลา ๑๖.๐๐ น.

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

กลุ่มงานคดี ๕

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๕๖๓ ต่อ ๑๓๕๖๓

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๕๒๘

กลุ่มงานประสานการแจ้งและรับฟ้อง
เลขรับที่ ๗๕๔/๕๒
วันที่ ๗.๑๒.๕๒ เวลา ๑๑.๐๐ น.

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๕๒

วันที่ ๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง { สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๔ คน ผู้ร้อง

เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการกระทำด้วย ประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก หรือไม่

นายสุรพงษ์ โทวิจักขณ์ชัยกุล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๔ คน ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ เสนอความเห็นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีการกระทำ ที่มีผลทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๒ -

มาตรา ๑๖๘ วรรคหก โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และแผ่นวีซีดีบันทึกการอภิปราย สรุปความได้ว่า

๑. ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในชั้นรับหลักการวาระที่หนึ่ง คณะรัฐมนตรีผู้เสนอได้แสดงวัตถุประสงค์ กิจกรรม แผนงาน โครงการของแต่ละรายการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ อย่างครบถ้วน แต่ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการมีการปรับลดเงินงบประมาณบางกระทรวง บางกรม และบางหน่วยงานของรัฐออก โดยคณะกรรมการได้มีมติให้ปรับลดมียอดรวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ ๒๒,๕๐๗,๓๘๓,๑๐๐ บาท และเมื่อได้ปรับลดแล้ว กรรมการได้นำเงินงบประมาณที่ได้ปรับลดลงดังกล่าว กลับมาเพิ่มเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยมีได้มีการนำเข้าสู่การพิจารณารับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการให้นำเงินงบประมาณที่ปรับลดกลับเข้าสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในวาระที่สองอีก เช่นนี้ถือเป็นการกระทำโดยมิชอบเนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้งบประมาณจำนวนประมาณ ๒๒,๕๐๗,๓๘๓,๑๐๐ บาท ที่ปรับลดแล้วถูกนำมาใช้อีก อันเป็นการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

๒. ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จะต้องมียาละเอียดของโครงการต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงประมาณการรายรับ เอกสารประกอบวัตถุประสงค์ กิจกรรม และแผนงานของแต่ละรายการอย่างชัดเจนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ และมาตรา ๑๖๘ เพื่อสะดวกแก่การติดตามการบริหารงบประมาณของรัฐสภาว่านำไปใช้ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร มีผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นอย่างไร บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต แต่ในการเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายครั้งนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้มียาละเอียดดังกล่าว เช่น กรณีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคณะกรรมการได้ให้ตั้งงบประมาณเพิ่มเติมขึ้น ปรากฏว่า งบเงินอุดหนุน ๑๖๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ที่เกิดขึ้นนี้ไม่มีรายละเอียดใด ๆ เลย ยกตัวอย่าง โครงการพัฒนาอาคารกีฬาเพื่อมวลชน จำนวน ๓ แห่ง งบประมาณ ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไม่มีรายละเอียดของโครงการ โครงการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการเพื่อพัฒนาสุขภาพของมวลชนในท้องถิ่นงบประมาณ ๑๐๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่มีรายละเอียดของโครงการว่าจะลงที่ไหน ทำอย่างไร วัตถุประสงค์เป็นเช่นไร

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๓ -

เป้าหมายเป็นอย่างไร ในขณะที่งบประมาณรายจ่ายของสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา จำนวน ๕๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีรายละเอียดของโครงการชัดเจน นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ ยังให้เวลาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีถึง ๑๐๕ วัน จึงยังมีเวลาที่จะจัดทำรายละเอียดของงบประมาณรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นได้

๓. ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือของคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำ ค้ำประกันใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายนั้นจะกระทำมิได้ ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก แต่กรณีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กระทำการที่ต้องห้ามไว้อย่างชัดเจน โดยได้เปิดให้ผู้มีอำนาจกำกับการใช้ หรือใช้งบประมาณสามารถมีส่วนร่วมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา หรือกรรมการสามารถใช้งบประมาณรายจ่ายได้ จึงอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำ คำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๕) เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำความผิดมาข้างต้นเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก อันมีผลให้ การกระทำความผิดดังกล่าวสิ้นผลไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้วเห็นว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ร่วมกันเข้าชื่อเสนอ ความเห็นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร กรณีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้ รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยว่า มีการกระทำความผิดฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๔ -

หรือไม่ ส่วนข้อที่ว่ามิได้มีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นกรณีที่ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคเจ็ด

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญจึงแจ้งให้ผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้อง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในฐานะประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สภาผู้แทนราษฎร หรือผู้แทน มาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้แทนผู้ร้อง คือ นายสุรพงษ์ โทวิจักขณ์ชัยกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชี้แจงพร้อมเอกสารประกอบ สรุปความได้ว่า

๑. เมื่อมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเข้าสู่สภาในวาระที่หนึ่ง มีเอกสารรายละเอียดในการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการต่าง ๆ แต่พอเข้าสู่วาระที่สองและวาระที่สาม คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วมีการปรับลดงบประมาณไปจำนวน ๒๒,๕๐๗,๓๘๓,๑๐๐ บาท แล้วกลับมีการปรับเพิ่มเป็นจำนวนเท่ากับจำนวนที่ถูกปรับลดไป โดยแบ่งไปตามกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอเข้ามา ปรากฏว่า ในบางมาตราที่มีการปรับเพิ่มไม่มีรายละเอียดของโครงการว่าจะดำเนินการที่ตำบลไหน อำเภอไหน จังหวัดไหน ไม่เหมือนกับตอนที่เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่สภาในวาระที่หนึ่ง ทำให้เข้าใจได้อย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการได้นำงบประมาณที่ตัดแล้วมาเพิ่มเติมในโครงการเหล่านี้โดยไม่เห็นรายละเอียดของโครงการ แสดงว่าต้องรู้เห็นในความเป็นมาของโครงการแต่ไม่ได้นำเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

๒. โดยปกติการแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณที่ผ่านมาจะมีรายละเอียดของโครงการทั้งหมด และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่เมื่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอนุมัติแล้วก็ดำเนินการตามนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ งบประมาณรายจ่ายมีปัญหาเพราะว่าไม่มีการนำเอารายละเอียดของโครงการนำเสนอต่อคณะกรรมการ ทำให้เป็นมูลเหตุของการโยกงบประมาณ คือ พอรายละเอียดไม่มีก็สามารถโยกงบประมาณไปลงในตำบล อำเภอ จังหวัดใดก็ได้ พรรคการเมืองใดเป็นรัฐบาลก็สามารถโยกงบประมาณไปลงในพื้นที่เลือกตั้งของตนได้ตามอำเภอใจซึ่งทำให้เกิดปัญหามากมายเป็นที่ประจักษ์มาแล้ว

ผู้เกี่ยวข้อง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายกรณ์ จาติกวณิช) ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๕ -

สภาผู้แทนราษฎร และนายบัณฑูร สุภักควณิช ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รองประธาน คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ สภาผู้แทนราษฎร โดยนายบัณฑูร สุภักควณิช ได้ชี้แจงพร้อมเอกสารประกอบ และ ส่งเอกสารเพิ่มเติมตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๓๑๖/๒๑๕๗๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ สรุปได้ว่า

๑. การปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีมีสองสถานะ คือ สถานะทางฝ่ายบริหาร และสถานะทางฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย เพราะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นเพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ทางรัฐสภานั้น เป็นผู้ที่มิอำนาจอนุมัติงบประมาณรายจ่ายตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ โดยไม่มีอำนาจที่จะไปเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย จากหลักการดังกล่าวมีผลทำให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ต้องเสนอรายการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะกรรมการต่อไป ซึ่งกระบวนการในการเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ดำเนินการไปตามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๓๒/๒๕๔๓ ไว้แล้ว คือ สำนักงบประมาณได้จัดทำแนวทางและหลักเกณฑ์การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๓ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เว้นแต่หน่วยงานอิสระสามารถเสนอต่อประธานคณะกรรมการได้ ส่วนราชการอื่นต้องเสนอขอเพิ่มเพื่อให้สำนักงบประมาณได้พิจารณาแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยให้ขอเพิ่มเฉพาะรายการที่มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล โดยมีหลักเกณฑ์ว่าควรเป็นรายค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นไปตามแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีตามนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล

๒. นอกจากนี้ สำนักงบประมาณยังได้มีการเสนอเงื่อนไขไว้ด้วยว่า การขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายนั้น จะต้องไม่ทำให้เกิดภาระรายจ่ายประจำปีเพิ่มขึ้น ยกเว้นส่วนที่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลและไม่มีการผูกพันงบประมาณรายจ่ายในปีต่อ ๆ ไป เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๖ -

สำนักงานประมาณได้เวียนแจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นถือปฏิบัติ ซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นได้เสนอขอเพิ่มงบประมาณโดยผ่านความเห็นชอบของ รัฐมนตรีต้นสังกัดและรวบรวมจัดส่งให้สำนักงานประมาณวิเคราะห์เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความ เห็นชอบ เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานประมาณได้เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบสองครั้ง เป็นวงเงินจำนวน ๘๘,๕๓๕,๓๓๐,๐๐๐ บาท โดยที่ยังไม่ทราบวงเงินว่าจะขอแปรเพิ่มได้เท่าไร สำหรับ หน่วยงานของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญจัดทำคำขอเพิ่มงบประมาณอีกจำนวน ๘,๕๓๒,๐๑๐,๐๐๐ บาท ทั้งหมดจำนวน ๙๗,๐๖๗,๓๔๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการได้เห็นชอบ วงเงินการเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายจำนวน ๒๒,๕๐๕,๒๓๘,๑๐๐ บาท เท่ากับจำนวนงบประมาณ ที่คณะกรรมการตัดลดไป โดยพิจารณาจากคำขอเพิ่มงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแล้ว และ จากการที่หน่วยงานของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญเสนอขอเพิ่มเติมโดยตรง

๓. ในการเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายตามกระบวนการดังกล่าว รัฐมนตรีที่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการในสถานะฝ่ายบริหารมิได้เป็นการดำเนินการในสถานะที่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด ซึ่งเป็นหน้าที่ที่คณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ ทั้งนี้ หากรัฐสภาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวแล้ว คณะรัฐมนตรีก็มีอำนาจหน้าที่ ต้องไปคอยกำกับดูแลส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น เพื่อให้การนำงบประมาณรายจ่ายที่ ได้อนุมัติไปใช้จ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุมัติจากรัฐสภา ประกอบกับการที่คณะรัฐมนตรี เสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว เป็นการนำคำขอจากทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และ หน่วยงานอื่นมาเสนอในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการ มิใช่เป็นการแปรญัตติที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอขอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ในการเพิ่มงบประมาณแต่ประการใด

๔. ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะรัฐมนตรี ได้จัดทำรายละเอียดครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๗ แล้ว โดยมีรายละเอียด ที่จะต้องทำในส่วนราชการ มีทั้งวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ กิจกรรมหรือรายการต่าง ๆ โดยรายการค่าที่ดินสิ่งก่อสร้างที่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และรายการครุภัณฑ์ที่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จะไม่ลงรายละเอียดเพราะเป็นเรื่องที่ส่วนราชการเป็นผู้รับผิดชอบดูแล และไม่ทำให้เอกสาร

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๓ -

งบประมาณมากจนเกินไป ส่วนการพิจารณาเพิ่มงบประมาณรายจ่ายให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่น ในขั้นตอนพิจารณาของคณะกรรมการเป็นการเพิ่มเติมงบประมาณให้เท่ากับจำนวนที่คณะกรรมการได้พิจารณาปรับลด ทั้งนี้ เพื่อให้วงเงินโดยรวมของร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ คงยอดรวมไว้เท่ากับ ๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่สภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการไว้ในวาระที่หนึ่ง งบประมาณในส่วนเพิ่มเติมถือว่าเป็นงบประมาณส่วนหนึ่งในยอดเงินรวม ๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งจะประกอบด้วยแผนงาน ผลผลิตโครงการงบรายจ่าย และหลักการงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่สมควรได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมจำนวน ๒๒,๕๐๕,๒๓๘,๑๐๐ บาท (ผู้ร้องอ้าง ๒๒,๕๐๗,๓๘๗,๑๐๐ บาท) ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมงบประมาณในแผนงานผลผลิตโครงการเดิมตามที่ปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่เสนอในวาระแรกทุกประการ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงของผู้ร้องและผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งหลักฐานและเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า กระบวนการจัดทำและพิจารณาอนุมัติงบประมาณรายจ่ายตามรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ นั้น กฎหมายกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจจัดทำงบประมาณรายจ่าย เพราะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่น เพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติงบประมาณรายจ่ายตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณแล้ว จะมอบนโยบายให้กระทรวงและหน่วยงานของรัฐไปกำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยต้องพิจารณาจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายเสนอรัฐมนตรีต้นสังกัดให้ความเห็นชอบก่อนส่งให้สำนักงบประมาณจัดทำข้อเสนอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว สำนักงบประมาณจะดำเนินการจัดพิมพ์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไปเป็นสามวาระ ในวาระที่หนึ่งเป็นขั้นรับหลักการ เมื่อรับหลักการแล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยคณะกรรมการมีอำนาจพิจารณารายละเอียดและปรับลดงบประมาณของกระทรวงและหน่วยงานของรัฐในรายการต่าง ๆ เมื่อปรับลดได้

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๘ -

จำนวนเท่าใด คณะรัฐมนตรีจะขอเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายโดยมอบหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขอเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายให้แก่กระทรวงหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมส่งไปยังสำนักงบประมาณ เพื่อรวบรวมเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วจะเสนอรายงานพร้อมร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ผ่านมาผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรียงลำดับมาตราในวาระที่สอง จากนั้นจะพิจารณาให้ความเห็นชอบในวาระที่สาม ก่อนส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริงจากคำร้องรวมทั้งคำชี้แจงของผู้ร้องและผู้เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งหลักฐานและเอกสารประกอบ ได้รับความว่า คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยตั้งวงเงินไว้จำนวน ๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท สภาผู้แทนราษฎรมีมติในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว คณะกรรมการได้ปรับลดวงเงินลง ๒๒,๕๐๕,๒๓๘,๑๐๐ บาท สำนักงบประมาณจึงมีหนังสือแจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นที่ยังมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณ ให้จัดทำค่าขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายเฉพาะรายการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างแท้จริงและสอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลตามแนวทางและหลักเกณฑ์การเสนอขอเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบแล้ว ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นได้ส่งค่าขอเพิ่มงบประมาณต่อสำนักงบประมาณเพื่อรวบรวมวิเคราะห์ สรุปผลเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติตามรายการและจำนวนที่สำนักงบประมาณนำเสนอจำนวนสองครั้งเป็นวงเงินจำนวน ๘๘,๘๗๕,๓๓๐,๐๐๐ บาท และมอบหมายให้สำนักงบประมาณนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งแม้ว่าจะจะเป็นยอดเงินงบประมาณเกินกว่าที่คณะกรรมการได้มีมติปรับลดเงินงบประมาณไป แต่ก็เป็นการเสนอเพื่อเป็นทางเลือกให้คณะกรรมการเลือกดูว่า รายการใดมีความเหมาะสมที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสาธารณะที่สำคัญของรัฐบาล และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ แต่การปรับเพิ่มจะต้องไม่เกินกว่าที่ได้ปรับลดไปและเมื่อรวมยอดทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกินกว่า

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๕ -

๑,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามวงเงินที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎรในครั้งแรก ทั้งนี้ ก็ถือเป็นการดำเนินการตามกระบวนการจัดทำและอนุมัติงบประมาณดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การขอแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายของคณะรัฐมนตรีมิได้มี เอกสารประกอบที่แสดงถึงรายละเอียดของแผนงานและโครงการในแต่ละรายการของการใช้จ่าย งบประมาณให้ชัดเจน เป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยได้ว่าคณะกรรมการจะพิจารณาโดยไม่มีฐานข้อมูล เพียงพอที่จะใช้ประกอบการพิจารณาได้อย่างไร การพิจารณาและลงมติของคณะกรรมการน่าจะ ได้กระทำไปโดยมีส่วนร่วมรู้เห็นในการใช้จ่ายงบประมาณส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ด้วย อันเป็นการกระทำไปโดยมีผล ให้กรรมการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ลงมติเห็นชอบให้มีการเพิ่มเติมงบประมาณรายจ่ายมีส่วน ในการใช้งบประมาณรายจ่ายดังกล่าวด้วย ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม นั้น เป็นเพียงการคาดคะเนและห่วงกังวล ของผู้ร้องว่า การแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณดังกล่าวอาจเป็นการกระทำที่เปิดโอกาสให้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการสามารถมีส่วนในการใช้เงินงบประมาณ รายจ่ายได้ แต่จากเอกสารหลักฐานที่ปรากฏในการพิจารณายังไม่ถึงขนาดที่จะให้ออกข้อเท็จจริง ได้ว่า มีการกระทำใดของกรรมการหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดมีผลให้กรรมการหรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่ายอย่างไร อีกทั้งจากการชี้แจงข้อเท็จจริงของ ผู้แทนผู้ร้องและผู้แทนประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบเอกสารที่เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ ก็ยังไม่ปรากฏ พยานหลักฐานใดแสดงให้เห็นได้ว่า มีการเสนอหรืออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ ที่จะมีส่วนในการใช้งบประมาณนั้นไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมอย่างไร กรณีจึงฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา หรือกรรมการคนใดเข้าไปมีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันจะเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

- ๑๐ -

อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการไม่มีการกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ วรรคหก

สำเนาถูกต้อง

(นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี

(คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๕๒)

(นายเจริญ ภัทศิธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจริญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำเนาถูกต้อง

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี